

1936

42.888 spośród 99.720 (43%)
mieszkańców Białegostoku jest
Żydami.

1 września 1939

Początek II wojny światowej

Atak Niemiec na Polskę. Po dwóch tygodniach zajęcie wschodniej Polski przez Związek Radziecki na mocy paktu Hitler-Stalin.

1939-1941

Okupacja sowiecka

Rosyjski staje się językiem obowiązkowym. Palenie książek napisanych po hebrajsku i w jidysz. Do Białegostoku przybywają żydowscy uchodźcy z części Polski zajętej przez Niemcy.

22 czerwca 1941

„Operacja Barbarossa“

Atak Niemiec na Związek Radziecki

27 czerwca 1941

Masakra w Białymstoku

Wejście Wehrmachtu i 309

Batalionu Niemieckiej Policji

do Białegostoku

27 czerwca 1941 – poranek

Około dziewiątej rano do Białegostoku wkraczają 1. i 3. Kompania 309 Batalionu Policji Niemieckiej. Policjanci niszczą i plądrują żydowskie domy i sklepy, rozstrzeliwują Żydów, polskich cywilów i radzieckich żołnierzy.

27 czerwca 1941 – południe

Komendant batalionu 309 rozkazuje splądrowanie i przeszukanie dzielnicy żydowskiej, a następnie zebranie Żydów w jednym miejscu. Szefowie kompanii rozkazują strzelanie do Żydów i Żydówek.

27 czerwca 1941 – popołudnie

Policjanci zaganiają co najmniej 700 Żydów do Wielkiej Synagogi i podpalają ją. Uciekający zostają zastrzeleni na miejscu. W mieście policjanci kontynuują egzekucje.

27 czerwca 1941 – wieczór

Pożar synagogi rozprzestrzenia się na okoliczne zabudowania w Białymstoku ginie w tym dniu w sumie ok. 2000–2200 Żydów i Żydówek.

Końcówka czerwca 1941

Führer, Wehrmacht i niemiecka policja legitymizują morderstwa masowe jako „walkę zbrojną”.

8 lipca 1941

Bataliony 316 i 322 policji
niemieckiej mordują w
Białymstoku kolejne 3000 Żydów

11 lipca 1941

Dowódca i pięciu policjantów
Batalionu 309 Policji Niemieckiej
za przeprowadzenie masakry
w Białymstoku otrzymują Krzyż
Żelazny drugiej klasy.

11 lipca 1941

Rozkaz dla batalionów policji w Białymstoku:

„Egzekucje mają się odbywać poza miastami, wioskami i głównymi drogami. Groby należy zamaskować w taki sposób, aby nie były celem pielgrzymek. Zakazuję fotografowania egzekucji i obecności widzów.“

Sierpień 1941

Utworzenie getta

Białostoccy Żydzi zostają wywłaszczeni i zmuszeni do przesiedlenia do getta, w którym wykonują pracę przymusową.

16 sierpnia 1943

Powstanie w getcie białostockim

Himmler rozkazuje zlikwidowanie getta i deportację lub wymordowanie jego więźniów.

Więźniowie getta walczą zbrojnie do 20 sierpnia.

Sierpień 1944

Wyzwolenie Białegostoku

W mieście przeżyło ok. 200 Żydów i Żydówek.

8 maja 1945

Koniec wojny

Bezwarunkowa kapitulacja Niemiec. Początek denazyfikacji i ścigania zbrodniarzy wojennych (początkowo przez zwycięskie mocarstwa).

Lata 50

Wielu Niemców domaga się zawieszenia denazyfikacji i żąda amnestii dla nazistowskich zbrodniarzy wojennych. Fala ułaskawień. Naziści kontynuują swoje kariery.

Lata 60

1961:

Proces Eichmanna w Jerozolimie

1964:

Proces zbrodniarzy z Auschwitz
we Frankfurcie nad Menem

1967-1973

Procesy białostockie w Wuppertalu

1967/68: pierwszy proces
przeciwko członkom 309 Batalionu
Policji Niemieckiej

1973: ponowny proces i
unieważnienie kar dożywocia

Postępowania karne w Niemczech Zachodnich 1945–2005

Łączna liczba oskarżonych: 106,500. Skazano łącznie ok. 6,500 osób. Jedynie nieliczni otrzymali karę dożywotniego więzienia.

2011

Proces Demjanjuka

Po raz pierwszy w historii Niemiec strażnik obozu zagłady zostaje skazany bez wykazania dowodów indywidualnej winy.

Dzisiaj

Spółeczność żydowska w
Białymstoku nie istnieje.